

1953

ÚMRTÍ J. V. STALINA A K. GOTTWALDA

V roce 1953 došlo k dvěma mimořádným událostem dějinného významu. 5. března zemřel v Moskvě vítěz nad německými fašisty a náš Osvoboditel generalismus maršál Josef Visarinovič Stalin a 14. března 1953 ztratil náš národ prvního dělnického presidenta republiky Klementa Gottwalda.

K uctění památky J. V. Stalina uspořádala MO KSČ spolu s MNV smuteční tryznu u ověnčeného a žárovkami osvětleného zesnulého státníka před kanceláří NV. Pietní vzpomínku státního rozhlasu a proslov vyslechlo početné shromáždění občanů a školní mládeže a členové masových organizací a občanstva stáli střídavě čestnou stráž u obrazu až do večerních hodin.

Náhleho skonu presidenta republiky Klementa Gottwalda po příjezdu z Moskvy, jeho životní díla a zásluh o budování socialistické naší republiky vzpomenu na veřejné smuteční slavnosti za četné účasti občanstva. K pohřbu zesnulého v Praze vyslala obec delegaci s věncem dělníky Františka Trlicu č. 84 a Vincence Zigu č. 76. Vládě republiky zaslal MNV kondolenční telegram.

19. března zvolilo NS novým presidentem osvědčeného bojovníka za práva pracujícího lidu dosavadního předsedu vlády Antonína Zápotockého. Předsedou vlády stává se Wiliam Široký.

U příležitosti zvolení A. Zápotockého vyhlášena rozsáhlá amnestie, prominuty tresty na svobodě do dvou let, ostatní sníženy o jednu třetinu, peněžité tresty do 30.000 Kčs prominuty. Amnestie přispěla k utužení lidové demokratického zřízení a získala důvěru lidu k novému presidentu a vládě.

VÝMĚNA PENĚŽ

Další důležitou vnitro- i mimostátní událostí byla výměna peněz. Dne 31. května 1953 večer oznámil státní rozhlas: 1. června vejde v platnost nová měna a staré peníze budou vyměněny za nové v poměru 1:50. Ráno 1. června přijela do obce 10 členná závodní milice z Brumova a vojenská hlídka z Bohuslavic k zajištění bezpečnosti. Výměna probíhala hladce v úřadovně NV pro obce Rokytnici, Šanov a Hostětín. Výměnu prováděli Hedvika Argalášová č. 65, úřednice ve Zbrojovce, Jaroslav Hamalčík č. 97, úředník továrny MEZ v Brumově a Bohumila Berková, učitelka.

Vyměněno celkem 3,270.146 Kčs staré měny za 139.272 Kčs nové měny. Z toho připadá na naši obec 1,290.782 Kčs, Šanov 1,755.364 Kčs, Hostětín 224.600 Kčs. Dostavilo se 357 osob a 14 korporací. Postižení byli občané, kteří schovávali peníze doma (měli 107.000, 76.118, 71.000 Kčs, Jednota Sokol 6.456 Kčs, Sběrna mléka 10.881 Kčs, singularisté v Šanově 114.984 Kčs). Překvapením bylo, že jedna starší osoba, žijící velmi skromně a nuzně, donesla k výměně 40.000 Kčs). Byli však i rodiny, které nemuly hotovosti potřebné k dosažení částky 300 Kčs (nová měna) na každého člena rodiny v poměru 1:5, t.j. 1500 na osobu i když výplaty v továrnách byly vydány několik dní před výměnou. Vklady v záložnách porpočítány poměrem 1:5 do 10.000 Kčs, 1:6 nad 10.000 Kčs s postupným snižování poměru. Všechny bývalé vázané vklady měnovou reformou zrušeny. Občané přijali toto státní opatření - až na postižené - celkem klidně uznávající státní nutnost snížení oběhu peněz.

Zprávy o chystané peněžní reformě vyšly na veřejnost asi 14 dní před účinkem a nastala překotná nákupní horečka. Všechny obchody zely prázdnou, vykoupeno i nejpodřadnější zboží.

Po měnové reformě uvolněno všechno zboží, provedena regulace nákupu tak, že kupující obdržel při jednom nákupu půl kg cukru, 2 kg mouky, půl kg umělých tuků, ¼ kg másla a to proto, aby se předešlo hromadným a překotným nákupům. Ceny zboží volného trhu sníženy a vázaného zvýšeny na stejnou cenovou hladinu. Zřízení jednotný státní trh s jednotnými cenami zvýšenými u potravin v průměru o 31 %, u průmyslového zboží o 37 %. Jedině ceny zboží, které se až do té doby prodávalo bez lístků, sníženy v průměru pouze o 7 %. Ceny některého zboží: 1 kg cukru 13,-, mouka 5,-, sádlo 40-44 Kčs, chléb 2,80, šaty mužské od 250 Kčs, motocykl ČZ 150 cm 7.7600 Kč, ložnice od 4.000 Kč. Zároveň sníženy železniční tarify v poměru asi 1:6, jízdné autobusy zvýšeno v poměru 1:3 (dosud do Slavičína 5 Kčs, nyní 1,60 Kčs).

Dne 1. října 1953 provedeno druhé snížení cen. U potravin sníženy ceny mouky a moučných výrobků, cukru a výrobků z cukru, rýže, brambor, zeleniny, nápojů aj., u průmyslového zboží ceny textilních výrobků, galanterie, tabákových výrobků, televizorů, radiopřijímačů, chladniček, fotoaparátů, knih aj.

ZRUŠENÍ POTRAVINOVÝCH LÍSTKŮ

Současně s výměnou peněz a peněžní reformou vyhlášeno zrušení lístkového přidělu potravin, zavedeného u nás v roce 1940 za okupace republiky hitlerovým Německem (od ledna 1953 sniženy ženám v domácnosti, které nepečují alespoň o 1 dítě do 15 let přiděl cukru na půl kg měsíčně). Mladiství dle věkových skupin a těžce a velmi těžce pracující (horníci) měli přiděly podstatně vyšší: 2-3 kg masa, 1-2 kg tuků (nepracující 1.000 g masa, 700 g tuků).

REORGANISACE NV

V červenci provedena reorganizace rady NV. Členové rady František Hyžik, rolník č. 32, Jaroslav Hamalčík, vedoucí Jednoty vzdali se funkcí pro nemoc a zatížení povoláním, ostatní členové jsou zatíženi jinými funkcemi. Do rady delegováni: Vincenc Ziga, dělník č. 76, zemědělský referent, Frant. Došla, dělník č. 48, technický ref., Karel Pelěšek, dělník č. 131, osvětový ref., Antonín Navrátil, dělník č. 80, zdravotní a Jaroslav Sucháček, úředník č. 59, finanční

referent.

Po příkladu jiných obcí utvořena i v Rokytnici Rada žen, jejímž úkolem byla spolupráce s MNV, ČSM a péče o pořádek a čistotu v prodejnách, v obci aj.

STŘEDISKO SNB

Od 1. ledna 1953 zrušeny obvodní stanice SNB (stráž národní bezpečnosti, dosud ve Slavičíně) a zřízena okrsková střediska SNB. Toto středisko otevřeno i v Rokytnici pro Šanov a Hostětín. Středisku Rokytnici přidělen služebně strážmistr František Bartek, dosud ve Val. Klob. MNV uvolnil pro něj byt v čís. 41 a kancelář u Lud. Mudráka č. 105.

KULTURNÍ ČINNOST

Ochotníci vojáci z Bohuslavic předvedli v obci v dubnu divad. hru Svoboda „Poslední muž“. Ochotníci z Tichova uvedli rovněž v dubnu hru Sokol-Tůma „Gorali“ s dobrým úspěchem při četné návštěvě domácích i přespolečných. Příjem 5.690 Kčs, pro MOB 1.000 Kčs. V květnu účinkovali hudebníci „Kosovci“ (dle kapelníka). Předvedli ukázky hudby od svých začátků až k dnešku s doprovodem lidového vyprávěče. OB uspořádala Mikulášský večírek velmi dobré úrovně s hudebními a zábavnými čísly (v r. 1952). V posledních dvou letech ochabovala v obci divadelní činnost. Příčin je několik: 1) slabé ročníky chlapců, 2) noční směny v závodech, 3) stálé kino v obci skýtá mládeži bezpracnou zábavu, 4) omezený divadelní repertoár pro malé scény, 5) nechut' starší herců k další činnosti, 6) přílišné množství tanečních zábav (i 2x za měsíc). Před druhou světovou válkou bylo tanečních zábav poměrně málo: v lednu „končiny“, v listopadu „hody“, „rekrutská“ a někdy svatební. Jednou až dvakrát v létě výlet s večerní „muzikou“. Hody měl vyhrazeny hasičský sbor, účastnilo se jich mnoho starších hospodářů (mívali svá „sóla pro staré“) a bylo veselo. Po čas války byly taneční zábavy zakázány a proto po válce spolky a mládež „nahrazovali“. Přispěli k tomu i výdělků mladých lidí, mnozí se naučili kouřiti předčasně a vypravovali se - i děvčata - na zábavy do každé sousední obce. Zprvu se tancování pořadatelům vyplácelo, později příjem stačil sotva na hudebníky, neboť i na hodové zábavě účast starých byla mnohem menší. Na uvedených příčinách ztroskotávaly snahy OB. I když započato s divadelními zkouškami, nedošlo se mnohdy ku konci. Tyto těžkosti projevily se v obcích okolních, ač neměly stálého kina (tam dojíždělo jednou až dvakrát měsíčně kino putovní).

Soupis hospodářských zvířat 1953

koně	telata	krávy	prasnice	selata	prasata	ovce	kuřata
14	24	148 40	49	60	260	75	1189

Soupis hospodářských zvířat 1953

koně	telata	krávy	prasnice	selata	prasata	ovce	kuřata
14	24	148 40	49	60	260	75	1189

Obec hospodaří podle schváleného rozpočtu závislého na rozdíl od let minulých na placení daní (domovní a zemědělské) občanstvem. Daně jsou zdrojem příjmu MNV.

	Příjem	Vydání
Před měnou Kčs	17.400	490.400

Deregulace	45.440	89.100
Příděly Kčs	43.660	

Život a životní úroveň zlepšuje se v posledních letech u všech, kdož mají upřímný zájem o práci. Pomalu, ale bezpečně, přechází obce k novému způsobu života, ke společnému hospodaření i v oblasti zemědělské i v oblasti politického vývoje směřujícího k socialismu.

POČASÍ

V roce 1953 bylo celkem příznivé. Leden, únor a březen dosti chladné, v dubnu oteplení, ovocné stromy rozkvetly počátkem května. Následovalo několik chladných dní a nocí. V noci z 9. na 10/5 napadlo 30 cm mokrého sněhu. Pohled na stromy, dříve zelené a nyní bílé sněhem obalené, byl sice nádherný, ale nevyvážil značnou škodu způsobenou polámaním větví i celých stromů. Sníh se udržel plně dva dny. 16. května znovu mrazíky a květy většinou zmrzly. Jaderného ovoce málo, peckovité žádné. Žně koncem července, sklizeň trpěla deštivým počasím, obilí, jehož úroda byla dobrá, sváženo i vlhké. Podzimní polní práce proběhly dobře, úroda okopanin dobrá, zaseto včas. Zima přišla koncem listopadu a s menšími tepelnými výkyvy trvala do konce roku.